

ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม

ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ

สถาบันอนุญาโตตุลาการ

โดยที่สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ก่อตั้งมานับตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากฎหมายอนุญาโตตุลาการเป็นวิธีระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์ ให้เป็นที่แพร่หลาย และยอมรับในระดับสากลควบคู่ไปกับระบบศาลยุติธรรม ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยงานธุรการที่แยกเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร ประกอบกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้จัดตั้งสำนักงานศาลยุติธรรมขึ้น โดยมีสถาบันอนุญาโตตุลาการเป็นหน่วยงานในสังกัด เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของระบบอนุญาโตตุลาการ ระหว่างประเทศในปัจจุบัน จึงสมควรปรับปรุงข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ให้สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม เป็นหน่วยงานที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการตามข้อบังคับนี้ โดยมีผู้อำนวยการบริหารเป็นผู้กระทำการแทนและมีคำสั่งตามข้อบังคับนี้

ในการดำเนินงานของสถาบัน ให้ผู้อำนวยการสำนักอนุญาโตตุลาการ และสำนักอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรมช่วยดำเนินงานทางธุรการของสถาบันและคณะอนุญาโตตุลาการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ผู้อำนวยการบริหารอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสำนักอนุญาโตตุลาการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้ได้ตามที่เห็นสมควร

คำนิยาม

ข้อ ๒ ในข้อบังคับนี้

(๑) “สถาบัน” หมายถึง สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

(๒) “ผู้อำนวยการบริหาร” หมายถึง บุคคลที่เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมอบหมายให้กระทำการแทนสถาบันและมีคำสั่งตามข้อบังคับนี้

(๓) “คณะอนุญาโตตุลาการ” หมายถึง อนุญาโตตุลาการคนเดียวหรือคณะอนุญาโตตุลาการ ที่ประกอบด้วยอนุญาโตตุลาการหลายคน

(๔) “ข้อบังคับอนุญาตตุลาการ” หมายถึง ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาตตุลาการสถาบันอนุญาตตุลาการ

การใช้ข้อบังคับอนุญาตตุลาการ

ข้อ ๓ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แก่การอนุญาตตุลาการ ซึ่งคู่พิพาทตกลงหรือยินยอมให้ระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการนี้ตามข้อบังคับดังกล่าวหรือซึ่งจัดการโดยสถาบัน เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่สัญญาใดกำหนดให้ระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นโดยการอนุญาตตุลาการ แต่มิได้ระบุให้ใช้ข้อบังคับของสถาบันใดโดยเฉพาะ และคู่พิพาทฝ่ายใดเสนอข้อพิพาทต่อสถาบัน หากคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม ไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย ให้ใช้ข้อบังคับนี้แก่การอนุญาตตุลาการดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการโดยมิได้โต้แย้งหรือคัดค้านการใช้ข้อบังคับอนุญาตตุลาการโดยชัดแจ้ง ให้ถือว่าคู่พิพาททั้งสองฝ่ายยินยอมให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการตามข้อบังคับนี้

การส่งเอกสาร

ข้อ ๔ การส่งคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้าน คำร้อง หนังสือแจ้งความ เอกสารหรือข้อมูลอื่นใด อาจส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน บริการจัดส่งเอกสาร โทรสารหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดที่ปรากฏหลักฐานการส่งหรือแจ้ง

การส่งหรือแจ้งความตามวรรคหนึ่งให้ถือว่ามิผลสมบูรณ์ เมื่อได้ส่ง

(๑) ให้แก่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง ผู้แทนหรือทนายความ หรือบุคคลซึ่งคู่พิพาทแต่งตั้งหรือกำหนดให้มีอำนาจรับเอกสารแทนตน หรือ

(๒) ไปยังภูมิลำเนา สถานที่ประกอบธุรกิจ หรือสถานที่ที่คู่สัญญากำหนดในสัญญาที่พิพาทว่าเป็นที่รับส่งเอกสาร หรือสถานที่ที่สถาบันหรือคณะอนุญาตตุลาการอนุญาต หรือ

(๓) ไปยังถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจที่ทราบครั้งสุดท้ายของบุคคลนั้น หากไม่สามารถสืบหาภูมิลำเนาหรือสถานที่ประกอบธุรกิจที่แท้จริงได้ หรือ

(๔) ไปยังที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่คู่พิพาทหรือผู้รับเอกสารได้แจ้งไว้ต่อสถาบัน

เมื่อคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ หรือในกรณีที่สถาบัน หรือคณะอนุญาตตุลาการเห็นสมควร สถาบันหรือคณะอนุญาตตุลาการอาจกำหนดให้คู่พิพาทเป็นผู้ส่งคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้าน คำร้อง หนังสือแจ้งความ เอกสารหรือข้อมูลอื่นใดไปยังคณะอนุญาตตุลาการ และคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้

การนับระยะเวลา

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณระยะเวลาตามข้อบังคับอนุญาตตุลาการ มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาเป็นวันหยุดซึ่งตามประเพณีงดเว้นการทำงานหรือมิใช่วันทำการในประเทศของผู้รับการแจ้งกำหนดระยะเวลาข้างต้น ให้ขยายระยะเวลาดังกล่าวจนถึงวันที่เริ่มทำงานใหม่

วันหยุดซึ่งตามประเพณีงดเว้นการทำงานหรือมิใช่วันทำการ และอยู่ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ตามวรรคหนึ่ง ให้รวมคำนวณเข้าไปในระยะเวลาดังกล่าว

ยื่นหรือขยายระยะเวลา

ข้อ ๖ หากสถาบันเห็นสมควร หรือเมื่อคณะอนุญาโตตุลาการหรือคู่พิพาทร้องขอ สถาบันอาจยื่นหรือขยายระยะเวลาตามข้อบังคับนี้ได้

หมวด ๒

การเสนอข้อพิพาท

คำเสนอข้อพิพาท

ข้อ ๗ ให้คู่พิพาทเสนอข้อพิพาทของตน (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้เรียกร้อง”) โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสถาบัน คำเสนอข้อพิพาทต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) คำขอให้ระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ
- (๒) ชื่อและที่อยู่ของคู่พิพาท รวมถึงที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ (ถ้ามี)
- (๓) ข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการ หรือสัญญาอนุญาโตตุลาการ
- (๔) สัญญาหรือนิติสัมพันธ์อันก่อให้เกิดหรือที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท
- (๕) ข้อเท็จจริงอันเป็นฐานแห่งข้อเรียกร้องและจำนวนเงินที่เรียกร้อง
- (๖) ข้อเรียกร้องและคำขอบังคับ
- (๗) จำนวนอนุญาโตตุลาการ ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ใน (๓)

ในกรณีที่สัญญาอนุญาโตตุลาการกำหนดให้มีอนุญาโตตุลาการเกินกว่าหนึ่งคน ให้เสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอนุญาโตตุลาการ และหนังสือแสดงความยินยอมของบุคคลดังกล่าวมาพร้อมข้อเรียกร้องนั้น

ให้ผู้เรียกร้องแนบสำเนาคำเสนอข้อพิพาทในจำนวนที่เพียงพอเพื่อส่งให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้คัดค้าน”) และคณะอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๘ เมื่อสถาบันเห็นว่า คำเสนอข้อพิพาทมีรายการครบถ้วนตามข้อ ๗ ให้สถาบันส่งสำเนาคำเสนอข้อพิพาทดังกล่าวไปยังผู้คัดค้านโดยพลัน

หากสถาบันเห็นว่า คำเสนอข้อพิพาทไม่ถูกต้อง หรือมีรายการไม่ครบถ้วน สถาบันอาจมีคำสั่งไม่รับหรือคืนคำเสนอข้อพิพาทนั้นไปให้ทำมาใหม่ หรือแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาและกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๙ เมื่อผู้คัดค้านได้รับสำเนาคำเสนอข้อพิพาทแล้ว ให้ยื่นคำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง (ถ้ามี) โดยทำเป็นหนังสือภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้งต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้คัดค้าน รวมถึงที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์ (ถ้ามี)

(๒) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับข้อพิพาท ตลอดจนเหตุแห่งการยอมรับหรือปฏิเสธข้ออ้างของผู้เรียกร้อง

(๓) ข้อคัดค้านเกี่ยวกับข้อเรียกร้องและคำขอบังคับ

(๔) ข้อเท็จจริงอันเป็นฐานแห่งข้อเรียกร้องแย้ง ตลอดจนข้อเรียกร้องแย้ง จำนวนเงินที่เรียกร้องแย้ง และคำขอบังคับ (ถ้ามี)

(๕) จำนวนอนุญาโตตุลาการ ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการ

ในกรณีที่สัญญาอนุญาโตตุลาการกำหนดให้มีอนุญาโตตุลาการเกินกว่าหนึ่งคน ให้เสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอนุญาโตตุลาการตามที่สัญญาดังกล่าวกำหนด และหนังสือแสดงความยินยอมของบุคคลดังกล่าวมาพร้อมคำคัดค้านนั้น

ให้ผู้คัดค้านแนบสำเนาคำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง (ถ้ามี) ในจำนวนที่เพียงพอที่จะส่งให้แก่ผู้เรียกร้องและคณะอนุญาโตตุลาการ

ในกรณีที่มีข้อเรียกร้องแย้ง ให้ผู้เรียกร้องยื่นคำคัดค้านแก่ข้อเรียกร้องแย้งโดยทำเป็นหนังสือภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง

ให้นำความในวรรคหนึ่ง (๒) (๓) มาใช้บังคับแก่การทำคำคัดค้านแก่ข้อเรียกร้องแย้ง และให้นำความในข้อ ๘ มาใช้แก่คำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้งด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่สัญญาอนุญาโตตุลาการไม่ได้กำหนดภาษาในการดำเนินกระบวนการและคู่พิพาทยังไม่ได้ตกลงกำหนดเป็นอย่างอื่น ให้จัดทำคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง และคำคัดค้านแก่ข้อเรียกร้องแย้งเป็นภาษาที่ใช้ทำสัญญาอนุญาโตตุลาการ ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงอำนาจคณะอนุญาโตตุลาการตามข้อ ๓๐ ที่จะกำหนดภาษาที่จะใช้ในการดำเนินกระบวนการ

ในกรณีที่สัญญาอนุญาโตตุลาการกำหนดภาษาที่ใช้ในการดำเนินกระบวนการไว้มากกว่าหนึ่งภาษา และคู่พิพาทได้จัดทำคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง และคำคัดค้านแก่ข้อเรียกร้องแย้งเป็นภาษาอื่นตามที่กำหนดไว้ สถาบันอาจกำหนดให้คู่พิพาทจัดทำคำแปลเป็นอีกภาษาหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการก็ได้

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่คู่พิพาทอ้างว่า ไม่มีสัญญาอนุญาโตตุลาการที่มีผลผูกพันอยู่ ข้อพิพาทไม่อยู่ในขอบเขตของสัญญาอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการไม่อยู่ภายใต้การจัดการของสถาบัน ให้สถาบันแจ้งให้คู่พิพาทอีกฝ่ายทราบข้ออ้างดังกล่าวและสอบถามความเห็น ตลอดจนข้อคัดค้านต่อข้ออ้างดังกล่าว (ถ้ามี) หากคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งประสงค์จะยื่นความเห็น ตลอดจนข้อคัดค้านให้ทำเป็นหนังสือยื่นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

หากสถาบันพิจารณาจากหลักฐานในสำนวนแล้ว มีมูลเหตุที่อาจเชื่อได้ในเบื้องต้นว่า อาจมีสัญญาอนุญาโตตุลาการระหว่างคู่พิพาทเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการอยู่ ให้สถาบันมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการต่อไป หากสถาบันเห็นว่า ไม่ปรากฏมูลเหตุที่อาจเชื่อได้ในเบื้องต้นดังกล่าว ให้มีคำสั่งจำหน่ายข้อพิพาทในส่วนที่เกี่ยวข้องออกจากสารบบความ

คำสั่งของสถาบันตามวรรคสอง ไม่กระทบต่ออำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการที่จะวินิจฉัยถึงความมีอยู่หรือความสมบูรณ์ของสัญญาอนุญาโตตุลาการและขออำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการ

การตั้งผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๑๒ คู่พิพาทอาจตั้งผู้แทนหรือบุคคลใดเพื่อช่วยเหลือตนหรือทำการแทนตนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการก็ได้ ให้คู่พิพาทแจ้งชื่อและที่อยู่ รวมถึงที่อยู่ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการจัดส่งเอกสารโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้แทนหรือบุคคลซึ่งตนตั้งให้เป็นผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวเป็นหนังสือต่อสถาบัน

การรวมกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ประเด็นข้อพิพาทในกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการเรื่องหนึ่งเกี่ยวพันกับประเด็นข้อพิพาทในกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการอีกเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะสัญญาอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อพิพาทดังกล่าวจะแตกต่างกันหรือไม่ หากสถาบันเห็นว่าการรวมกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวซึ่งอยู่ภายใต้การจัดการของสถาบันเข้าด้วยกันจะเป็นการสะดวกหรือคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือคณะอนุญาโตตุลาการร้องขอและสถาบันเห็นสมควร สถาบันอาจมีคำสั่งให้รวมกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการดังกล่าวก็ได้

ในกรณีที่สัญญาอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวข้องมีข้อแตกต่างกัน ให้สถาบันกำหนดกระบวนการพิจารณาในส่วนนั้น

กรณีคณะอนุญาโตตุลาการเห็นสมควรให้รวมกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ ให้เสนอความเห็นต่อสถาบัน เพื่อพิจารณาและมีคำสั่งต่อไป

หมวด ๓

คณะอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่คู่พิพาทไม่ได้ตกลงกำหนดจำนวนอนุญาโตตุลาการ ให้มีอนุญาโตตุลาการเพียงคนเดียว

การเสนอชื่ออนุญาโตตุลาการคนเดียว

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่มีอนุญาโตตุลาการคนเดียว หากคู่พิพาทประสงค์จะตกลงเสนอชื่ออนุญาโตตุลาการร่วมกัน ให้เสนอชื่อบุคคลดังกล่าวไปยังสถาบันภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำคัดค้าน หรือในกรณีที่มีข้อเรียกร้องแย้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำคัดค้าน คำแก้ไขข้อเรียกร้องแย้ง มิฉะนั้น ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้คู่พิพาทแต่ละฝ่ายเสนอรายชื่ออนุญาโตตุลาการจำนวน ๓ รายชื่อ ไปยังสถาบันภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๒) เมื่อสถาบันได้รับรายชื่ออนุญาโตตุลาการแล้ว สถาบันอาจเสนอรายชื่ออนุญาโตตุลาการอีก ๓ รายชื่อ แล้วส่งกลับให้คู่พิพาท

(๓) ให้คู่พิพาทคัดเลือกรายชื่ออนุญาตตุลาการเรียงตามลำดับความพึงพอใจทั้ง ๙ รายชื่อส่งกลับไปยังสถาบันภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ

(๔) ให้สถาบันดำเนินการติดต่อบุคคลที่คู่พิพาทมีความพึงพอใจตรงกันสูงสุดไม่เกินห้าอันดับแรกเพื่อเป็นอนุญาตตุลาการ กรณีที่มีบุคคลที่ได้ความพึงพอใจลำดับที่ห้าเท่ากันเกินกว่า ๑ คน ให้สถาบันเป็นผู้กำหนดว่าจะให้ติดต่อบุคคลใด เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม สถาบันจะกำหนดให้ติดต่อบุคคลลำดับถัดจากนั้นก็

หากคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่ดำเนินการเสนอหรือคัดเลือกรายชื่อเรียงลำดับตามที่กำหนดหรือดำเนินการตามวิธีการข้างต้นแล้วไม่มีบุคคลได้รับเป็นอนุญาตตุลาการ สถาบันอาจมีคำสั่งแต่งตั้งอนุญาตตุลาการเองหรือให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งใหม่ก็ได้

การเสนอชื่ออนุญาตตุลาการหลายคน

ข้อ ๑๖ หากคู่พิพาทตกลงให้มีอนุญาตตุลาการจำนวน ๓ คน ให้คู่พิพาทเสนอชื่ออนุญาตตุลาการฝ่ายละ ๑ คน หากคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เสนอชื่ออนุญาตตุลาการภายในกำหนดสถาบันอาจมีคำสั่งแต่งตั้งอนุญาตตุลาการเองก็ได้

ให้อนุญาตตุลาการที่ได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งร่วมกันเสนอชื่อบุคคลภายนอกอีกคนหนึ่งเป็นประธานคณะอนุญาตตุลาการ หากอนุญาตตุลาการที่คู่พิพาทเสนอชื่อนั้นไม่สามารถร่วมกันตกลงเกี่ยวกับบุคคลที่จะเป็นประธานคณะอนุญาตตุลาการได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ดำเนินการคัดเลือกผู้ที่จะเสนอชื่อ ให้นำความในข้อ ๑๕ มาใช้แก่การตั้งประธานคณะอนุญาตตุลาการโดยอนุโลม

ในกรณีที่กำหนดให้คณะอนุญาตตุลาการประกอบด้วยอนุญาตตุลาการมากกว่า ๓ คน ให้คู่พิพาทเสนอชื่ออนุญาตตุลาการฝ่ายละเท่ากัน และให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม การเสนอชื่ออนุญาตตุลาการกรณีมีคู่พิพาทมากกว่าสองฝ่าย

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่มีคู่พิพาทมากกว่าสองฝ่าย การแต่งตั้งอนุญาตตุลาการให้ทำ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีมีอนุญาตตุลาการคนเดียว ให้ฝ่ายผู้เรียกร้องและฝ่ายผู้คัดค้านเสนอรายชื่อและคัดเลือกรายชื่อเรียงตามลำดับความพึงพอใจตามข้อ ๑๕ ร่วมกันในฝ่ายตน

(๒) กรณีมีอนุญาตตุลาการเกินกว่าหนึ่งคน ให้คู่พิพาทแต่ละฝ่ายเสนอรายชื่อตามข้อ ๑๖ ร่วมกันในฝ่ายตน

(๓) กรณีที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้ว่าคู่พิพาทรายใดควรดำเนินการเสนอชื่ออนุญาตตุลาการร่วมกับคู่พิพาทฝ่ายใด สถาบันอาจมีคำสั่งแต่งตั้งอนุญาตตุลาการทั้งหมดเองก็ได้

การแต่งตั้งอนุญาตตุลาการ

ข้อ ๑๘ การแต่งตั้งอนุญาตตุลาการคนเดียวหรือประธานคณะอนุญาตตุลาการ ให้อนุญาตตุลาการที่จะได้รับการแต่งตั้งลงลายมือชื่อให้ความยินยอมในหนังสือแต่งตั้ง แล้วให้เสนอต่อสถาบันพิจารณาแต่งตั้ง

การแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการที่คู่พิพาทเสนอชื่อตามข้อ ๑๖ ให้คู่พิพาทที่เสนอชื่อดำเนินการให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อลงลายมือชื่อให้ความยินยอมในหนังสือแต่งตั้งแล้วให้เสนอต่อสถาบันพิจารณาแต่งตั้ง

บุคคลใดยินยอมในการแต่งตั้งให้ตนเป็นอนุญาโตตุลาการถือว่ายอมรับค่าป่วยการตามที่สถาบันกำหนดด้วย

คุณสมบัติและการปฏิบัติหน้าที่ของอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๑๙ อนุญาโตตุลาการต้องมีความเป็นกลางและเป็นอิสระ รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เสร็จสิ้นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ในการเสนอชื่อบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการตามข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง คู่พิพาทต้องตรวจสอบคุณสมบัติและความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลที่จะเสนอชื่อก่อน

อนุญาโตตุลาการต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการตามที่กำหนดในข้อบังคับนี้ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาเสร็จสิ้นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และไม่ปฏิบัติตนเสมือนเป็นทนายความหรือผู้แทนของคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ทั้งต้องถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอนุญาโตตุลาการที่สถาบันกำหนด

การเปิดเผยข้อเท็จจริงของอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๒๐ เมื่อได้รับการติดต่อให้ทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการ หรือเมื่อได้รับการแต่งตั้งและตลอดระยะเวลาที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ หากมีข้อเท็จจริงอันอาจทำให้คู่พิพาทเกิดความสงสัยอันควรในความเป็นกลางและเป็นอิสระของตน ให้อนุญาโตตุลาการเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวให้คู่พิพาทและสถาบันทราบ

การคัดค้านอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๒๑ การคัดค้านอนุญาโตตุลาการ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งอาจคัดค้านอนุญาโตตุลาการ ซึ่งตั้งโดยคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งได้ หากมีความสงสัยอันควรในความเป็นกลางและเป็นอิสระของอนุญาโตตุลาการ

(๒) การคัดค้านให้ทำเป็นหนังสือแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งเหตุแห่งการคัดค้านยื่นต่อสถาบันภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งชื่อและรายละเอียดของอนุญาโตตุลาการผู้นั้น หรือรู้ถึงข้อเท็จจริงแห่งการคัดค้านแล้วแต่กรณี

(๓) เมื่อได้รับหนังสือแจ้งเหตุแห่งการคัดค้านแล้ว ให้สถาบันส่งหนังสือแจ้งเหตุแห่งการคัดค้านไปยังคณะอนุญาโตตุลาการและคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ ๒๒ หากคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งเห็นชอบกับการคัดค้านอนุญาโตตุลาการหรือผู้เป็นอนุญาโตตุลาการขอถอนตัวหลังจากการคัดค้าน ให้ดำเนินการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการใหม่แทนอนุญาโตตุลาการที่ถูกคัดค้านตามข้อ ๑๕ ถึงข้อ ๑๗ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ แม้คู่พิพาทจะมีได้ใช้สิทธิในการเสนอชื่ออนุญาโตตุลาการตั้งแต่แรกก็ตาม

การที่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งเห็นชอบกับการคัดค้านอนุญาโตตุลาการหรือการที่ผู้เป็นอนุญาโตตุลาการขอถอนตัวมิได้หมายถึงการยอมรับถึงความถูกต้องแห่งเหตุแห่งการคัดค้านอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๒๓ ถ้าคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการคัดค้าน หรือหากอนุญาโตตุลาการซึ่งถูกคัดค้านมิได้ถอนตัวจากการเป็นอนุญาโตตุลาการ ให้คณะอนุญาโตตุลาการเป็นผู้วินิจฉัยคำคัดค้านนั้น เว้นแต่สถาบันเห็นสมควรแต่งตั้งผู้ชี้ขาดหรือคณะผู้ชี้ขาดจำนวนไม่เกิน ๓ คน ให้ทำหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยการคัดค้าน และให้ผู้ชี้ขาดหรือคณะผู้ชี้ขาดวินิจฉัยคำคัดค้านให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๕ วัน คำวินิจฉัยของผู้ชี้ขาดหรือคณะผู้ชี้ขาดให้เป็นที่สุด

ค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายของผู้ชี้ขาดหรือคณะผู้ชี้ขาดให้เป็นไปตามที่สถาบันกำหนด และให้ถือว่า เป็นค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ

ถ้าคณะอนุญาโตตุลาการ หรือผู้ชี้ขาดเห็นว่าอนุญาโตตุลาการขาดความเป็นกลางหรือเป็นอิสระ ให้การเป็นอนุญาโตตุลาการสิ้นสุดลง สำหรับการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการแทนอนุญาโตตุลาการที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว ให้นำข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง มาใช้โดยอนุโลม

การมีคำสั่งให้การเป็นอนุญาโตตุลาการสิ้นสุดลง

ข้อ ๒๔ สถาบันอาจมีคำสั่งให้การเป็นอนุญาโตตุลาการสิ้นสุดลง หากสถาบันเห็นว่าอนุญาโตตุลาการผู้ใด

(๑) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไม่ว่าจะด้วยผลทางกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

(๒) ไม่ดำเนินการกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้ หรือไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดโดยปราศจากเหตุอันสมควร หรือ

(๓) มีพฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เสร็จสิ้นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น การไม่เข้าร่วมกระบวนการพิจารณาที่นัดไว้โดยไม่มีเหตุอันสมควร

ก่อนที่จะมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง สถาบันอาจให้คู่พิพาท อนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวข้องและอนุญาโตตุลาการคนอื่นเสนอความเห็น ข้อมูล และข้อเท็จจริงเป็นหนังสือภายในเวลาตามที่สถาบันเห็นสมควร

การตั้งอนุญาโตตุลาการแทน

ข้อ ๒๕ การตั้งอนุญาโตตุลาการแทน ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) หากอนุญาโตตุลาการตายหรือคู่พิพาทตกลงกันให้การเป็นอนุญาโตตุลาการสิ้นสุดลง หรือกรณีตามข้อ ๒๔ (๑) ให้ดำเนินการตั้งอนุญาโตตุลาการแทนตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้สำหรับการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ

(๒) ในกรณีที่อนุญาโตตุลาการขอถอนตัว การเป็นอนุญาโตตุลาการของผู้นั้นสิ้นสุดลง เมื่อสถาบันเห็นชอบให้ถอนตัวได้ การแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการแทนให้ดำเนินการตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้สำหรับการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ

(๓) ในกรณีที่การเป็นอนุญาโตตุลาการสิ้นสุดลงตามข้อ ๒๔ (๒) (๓) หรือในกรณีที่เป็นการถอนตัวตามข้อ ๒๕ (๒) ของอนุญาโตตุลาการที่คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งเสนอชื่อ และการถอนตัวนั้นมีลักษณะที่ทำให้กระบวนการพิจารณาล่าช้าเกินสมควร สถาบันอาจแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการเองแทนการใช้วิธีการที่ได้กำหนดไว้สำหรับการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการก็ได้

ข้อ ๒๖ เมื่อมีการตั้งอนุญาโตตุลาการแทนผู้ที่การเป็นอนุญาโตตุลาการได้สิ้นสุดลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ให้คณะอนุญาโตตุลาการเป็นผู้วินิจฉัยว่าจะให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้วใหม่หรือไม่ หรือให้ดำเนินกระบวนการใหม่เพียงใด

การติดต่อกับอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๒๗ ห้ามมิให้คู่พิพาทหรือบุคคลที่ทำการแทนคู่พิพาทติดต่อกับอนุญาโตตุลาการหรือบุคคลที่ประสงค์จะเสนอชื่อให้เป็นอนุญาโตตุลาการโดยไม่เปิดเผยการติดต่อนั้นให้คู่พิพาทฝ่ายอื่น สถาบันและคณะอนุญาโตตุลาการทราบ เว้นแต่เป็นการให้ข้อมูลแก่บุคคลที่ประสงค์จะเสนอชื่อนั้นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปแห่งข้อพิพาทโดยสังเขป กระบวนการพิจารณาที่จะทำต่อไป คุณสมบัติและความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เสร็จสิ้นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ความเกี่ยวข้องกับคู่พิพาทหรือข้อพิพาท

ห้ามมิให้คู่พิพาทหรือบุคคลที่ทำการแทนคู่พิพาทติดต่อกับบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อหรือประสงค์จะเสนอชื่อให้เป็นประธานคณะอนุญาโตตุลาการโดยไม่เปิดเผยการติดต่อนั้นให้คู่พิพาทฝ่ายอื่น สถาบันและคณะอนุญาโตตุลาการทราบ

หมวด ๔

กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๒๘ คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงหลักแห่งความยุติธรรม ความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเปิดโอกาสให้คู่พิพาทเสนอข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนข้ออ้างข้อต่อสู้ของตนได้ตามควรแก่พฤติการณ์แห่งข้อพิพาทนั้น เว้นแต่ในกรณีที่คู่พิพาทได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนสุดท้าย ให้คณะอนุญาโตตุลาการหารือกับคู่พิพาท เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาเบื้องต้นในการดำเนินกระบวนการพิจารณาจนแล้วเสร็จ อันมีกำหนดไม่เกิน ๑๘๐ วัน แล้วเสนอให้สถาบันเห็นชอบ

หากคณะอนุญาโตตุลาการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกรอบระยะเวลาตามวรรคสอง ให้เสนอสถาบันพิจารณา ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุอันสมควร สถาบันอาจอนุญาตให้ขยายกรอบระยะเวลานั้นก็ได้

ข้อ ๒๙ ประธานคณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจวินิจฉัยและมีคำสั่งในประเด็นใด ๆ เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาซึ่งมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดเนื้อหาแห่งข้อพิพาท ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงแก่

คณะอนุญาโตตุลาการว่าพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป คณะอนุญาโตตุลาการอาจทบทวนและเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้ในภายหลัง

ภาษาที่จะใช้ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๓๐ เว้นแต่คู่พิพาทจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจกำหนดภาษาที่ใช้ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

คณะอนุญาโตตุลาการหรือสถาบันในกรณีที่ยังไม่มีคณะอนุญาโตตุลาการครบถ้วน อาจกำหนดให้คู่พิพาทจัดทำคำแปลเอกสารใด ๆ ที่คู่พิพาทอ้างส่งเป็นภาษาอื่นตามที่เห็นสมควร

สถานที่สำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๓๑ เว้นแต่คู่พิพาทจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าสถานที่ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร แต่เมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมแห่งคดี คณะอนุญาโตตุลาการอาจกำหนดสถานที่ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการเป็นสถานที่แห่งอื่นก็ได้

คณะอนุญาโตตุลาการอาจกำหนดสถานที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อดำเนินการปรึกษาหารือเพื่อสืบพยานบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญ หรือเพื่อตรวจสอบวัตถุ สถานที่หรือเอกสารใด ๆ ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการพิจารณา คณะอนุญาโตตุลาการอาจกำหนดให้มีการดำเนินกระบวนการทางจอภาพ หรือวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร

การสืบพยานหลักฐาน

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่คู่พิพาทมิได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ให้คณะอนุญาโตตุลาการเป็นผู้กำหนดว่าจะสืบพยานหรือรับฟังพยานหลักฐานใดบ้าง

ในกรณีที่คู่พิพาทตกลงกันให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยรับฟังเพียงพยานเอกสาร ให้คณะอนุญาโตตุลาการพิจารณาและชี้ขาดจากพยานเอกสารที่คู่พิพาทนำสืบ

ให้คณะอนุญาโตตุลาการแจ้งกำหนดนัดสืบพยานและนัดพิจารณาเพื่อตรวจสอบวัตถุ สถานที่หรือเอกสารอย่างอื่นให้คู่พิพาททราบ

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่มีการสืบพยานบุคคล คณะอนุญาโตตุลาการอาจกำหนดให้คู่พิพาทระบุพยานที่ประสงค์จะนำเข้าสู่ข้อเท็จจริงหรือเรื่องที่พยานจะเบิกความถึง และความเกี่ยวพันของคำเบิกความของพยานกับประเด็นข้อพิพาทที่จะต้องวินิจฉัยชี้ขาด

คณะอนุญาโตตุลาการอาจกำหนดให้คู่พิพาทส่งคำให้การพยานเป็นลายลักษณ์อักษร หากพยานที่ได้ส่งคำให้การพยานเป็นลายลักษณ์อักษรไม่มาเบิกความตามที่กำหนด คณะอนุญาโตตุลาการอาจไม่รับฟังคำให้การนั้นเป็นพยานหลักฐานหรือจะให้น้ำหนักในการรับฟังหรือไม่ เพียงใดก็ได้

ข้อ ๓๔ ในระหว่างพิจารณา คณะอนุญาโตตุลาการอาจเรียกให้คู่พิพาทแสดงเอกสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ ตามประเด็นที่คณะอนุญาโตตุลาการกำหนด ภายในระยะเวลาที่คณะอนุญาโตตุลาการเห็นสมควร

ข้อ ๓๕ คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจอนุญาต ปฏิเสธหรือจำกัดการนำพยานหลักฐานเข้าสู่หรือการเบิกความของพยานบุคคลได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการเสร็จสิ้นไปด้วยความเป็นธรรม รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๓๖ กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการทั้งปวง ตลอดจนคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้านเอกสารโต้ตอบ พยานหลักฐาน การสืบพยาน คำสั่ง และคำชี้ขาด ถือเป็นความลับ

คู่พิพาท คณะอนุญาโตตุลาการ หรือสถาบัน ไม่อาจเปิดเผยกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน เว้นแต่

(๑) คู่พิพาทยินยอม

(๒) เป็นการเปิดเผยเพื่อการคุ้มครองหรือการใช้สิทธิตามกฎหมายหรือเพื่อการบังคับหรือเพิกถอนคำชี้ขาด หรือ

(๓) เป็นกรณีที่มีหน้าที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมาย

ข้อ ๓๗ คณะอนุญาโตตุลาการอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสถาบันช่วยดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ผู้เชี่ยวชาญที่คณะอนุญาโตตุลาการแต่งตั้ง

ข้อ ๓๘ เมื่อได้หารือกับคู่พิพาทแล้ว คณะอนุญาโตตุลาการอาจให้ผู้เชี่ยวชาญทำรายงานความเห็นเสนอต่อสถาบัน โดยให้คู่พิพาทแจ้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องตามที่ผู้เชี่ยวชาญสอบถาม

เมื่อได้รับรายงานความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ให้สถาบันส่งสำเนาความเห็นแก่คณะอนุญาโตตุลาการและคู่พิพาททราบ หากคู่พิพาทร้องขอและคณะอนุญาโตตุลาการเห็นสมควร อาจอนุญาตให้คู่พิพาทซักถามผู้เชี่ยวชาญได้ตามสมควร

มาตรการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของคู่พิพาทระหว่างพิจารณา

ข้อ ๓๙ หากคู่พิพาทร้องขอ คณะอนุญาโตตุลาการอาจมีคำสั่งหรือคำชี้ขาดกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของคู่พิพาทระหว่างพิจารณาตามที่เห็นสมควร คณะอนุญาโตตุลาการอาจมีคำสั่งให้คู่พิพาทฝ่ายที่ร้องขอหาประกันมาวางเพื่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้มาตรการดังกล่าวก็ได้

การร้องขอตามวรรคหนึ่งไม่กระทบสิทธิของคู่พิพาทที่ยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของตน การยื่นคำร้องต่อศาลดังกล่าวไม่ถือเป็นการขัดหรือแย้งกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการตามข้อบังคับนี้

การไม่ดำเนินกระบวนการพิจารณาที่กำหนด

ข้อ ๔๐ หากผู้เรียกร้องไม่เข้าร่วมกระบวนการพิจารณาหรือไม่ดำเนินการตามที่คณะอนุญาโตตุลาการหรือสถาบันกำหนด คณะอนุญาโตตุลาการอาจมีคำสั่งยุติการพิจารณาและแจ้งให้สถาบันทราบ สถาบันอาจมีคำสั่งให้จำหน่ายข้อพิพาทนั้นออกจากสารบบความ เว้นแต่มีประเด็นที่ควรได้รับการวินิจฉัยชี้ขาดและคณะอนุญาโตตุลาการเห็นสมควรที่จะวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นดังกล่าว

หากผู้คัดค้านไม่ยื่นคำคัดค้านโดยไม่มีเหตุอันสมควร ไม่เข้าร่วมกระบวนการพิจารณาหรือไม่ดำเนินการตามที่คณะอนุญาโตตุลาการหรือสถาบันกำหนด คณะอนุญาโตตุลาการหรือสถาบันอาจมีคำสั่งให้ดำเนินการกระบวนการพิจารณาต่อไป หากผู้คัดค้านได้ยื่นข้อเรียกร้องแย้งไว้ด้วย คณะอนุญาโตตุลาการอาจมีคำสั่งการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับข้อเรียกร้องแย้งและแจ้งให้สถาบันทราบ สถาบันอาจมีคำสั่งให้จำหน่ายข้อพิพาทในส่วนที่เกี่ยวกับข้อเรียกร้องแย้งนั้นออกจากสารบบความก็ได้

การพิจารณาโดยคณะอนุญาโตตุลาการเสียงส่วนใหญ่

ข้อ ๔๑ หากอนุญาโตตุลาการคนใดปฏิเสธหรือมีพฤติกรรมที่จะไม่เข้าร่วมการพิจารณาหรือทำคำชี้ขาด ซึ่งจะทำให้กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการล่าช้าโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร คณะอนุญาโตตุลาการส่วนใหญ่อาจพิจารณาและทำคำชี้ขาดไปได้โดยไม่ต้องมีอนุญาโตตุลาการดังกล่าวเข้าร่วมก็ได้ ในกรณีนี้ให้คณะอนุญาโตตุลาการแจ้งให้สถาบัน คู่พิพาท และอนุญาโตตุลาการดังกล่าวทราบ

ในการพิจารณากรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุญาโตตุลาการเสียงส่วนใหญ่ คำนึงถึงขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการในขณะดังกล่าว คำชี้แจงของอนุญาโตตุลาการที่ไม่เข้าร่วมหรือข้อเท็จจริงอื่นใดที่เห็นสมควร ให้คณะอนุญาโตตุลาการระบุเหตุผลของการดำเนินการพิจารณาต่อไปตามวรรคหนึ่งไว้ในคำสั่ง คำชี้ขาด หรือคำวินิจฉัยใด ๆ ที่กระทำโดยคณะอนุญาโตตุลาการเสียงส่วนใหญ่ด้วย

ในกรณีที่ปรากฏพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่งและคณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่าไม่ควรดำเนินการพิจารณาต่อไปโดยไม่ต้องมีอนุญาโตตุลาการดังกล่าว ให้คณะอนุญาโตตุลาการแจ้งให้สถาบันทราบ หากสถาบันเห็นสมควรอาจมีคำสั่งให้การเป็นอนุญาโตตุลาการของผู้นั้นสิ้นสุดลงตามข้อ ๒๔

ข้อ ๔๒ การที่คู่พิพาทไม่คัดค้านโดยพลันถึงเหตุแห่งการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการให้ถือว่าคู่พิพาทนั้นสละสิทธิในการคัดค้าน เว้นแต่สามารถพิสูจน์ถึงเหตุอันสมควรแห่งการไม่คัดค้าน

หมวด ๕

คำชี้ขาด

กฎหมายที่ใช้บังคับ

ข้อ ๔๓ ให้คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาทไปตามกฎหมายที่คู่พิพาทกำหนดให้นำมาใช้บังคับแก่ข้อพิพาท หากคู่พิพาทไม่ได้กำหนดกฎหมายที่จะใช้บังคับไว้ ให้คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาทนั้นตามกฎหมายที่เห็นสมควรเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ข้อพิพาท

หากคู่พิพาทตกลงไว้อย่างชัดเจน คณะอนุญาโตตุลาการอาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทไปตามหลักสุจริตและเป็นธรรม

ในการตีความสัญญาให้พิจารณาถึงธรรมเนียมปฏิบัติทางการค้าตามสัญญาประกอบ

การชี้ขาด

ข้อ ๔๔ คำชี้ขาดให้เป็นไปตามเสียงข้างมากของคณะอนุญาโตตุลาการ แต่คณะอนุญาโตตุลาการจะกำหนดหรือชี้ขาดการใดให้เกินขอบเขตแห่งสัญญาอนุญาโตตุลาการหรือคำขอของคู่พิพาทไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นการกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาโตตุลาการหรือคำปวยการอนุญาโตตุลาการหรือเป็นการชี้ขาดให้เป็นไปตามข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความกันระหว่างคู่พิพาท

ระยะเวลาทำคำชี้ขาด

ข้อ ๔๕ คำชี้ขาดจะต้องทำให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเสร็จการพิจารณาหรือครบกำหนดยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดี เว้นแต่สถาบันจะอนุญาตให้ขยายระยะเวลาตามสมควรเมื่อได้รับคำร้องขอจากคณะอนุญาโตตุลาการ

แบบของคำชี้ขาด

ข้อ ๔๖ คำชี้ขาดจะต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของคณะอนุญาโตตุลาการ ระบุวัน เดือน ปี และสถานที่ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการไว้โดยชัดแจ้ง ในกรณีที่อนุญาโตตุลาการคนใดไม่ลงลายมือชื่อไว้ให้อนุญาโตตุลาการอื่นจัดแจ้งเหตุขัดข้องในคำชี้ขาดและให้สถาบันรับรองถึงเหตุดังกล่าว

คำชี้ขาดจะต้องระบุเหตุผลแห่งข้อวินิจฉัยทั้งปวงไว้โดยชัดแจ้ง

การตรวจร่างคำชี้ขาด

ข้อ ๔๗ ก่อนลงนามในคำชี้ขาด ให้คณะอนุญาโตตุลาการส่งร่างคำชี้ขาดให้สถาบันพิจารณาเห็นชอบรูปแบบคำชี้ขาดภายในระยะเวลาตามข้อ ๔๕ หรือเมื่อครบกำหนดยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีแล้วแต่กรณี

ผลของคำชี้ขาด

ข้อ ๔๘ คำชี้ขาดเป็นที่สุดและมีผลผูกพันคู่พิพาทตั้งแต่วันที่สำเนาคำชี้ขาดไปถึงคู่พิพาทฝ่ายนั้น ให้คู่พิพาทปฏิบัติตามคำชี้ขาดโดยไม่ชักช้า

การชี้ขาดตามยอม

ข้อ ๔๙ หากคู่พิพาทตกลงระงับข้อพิพาทก่อนที่คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาด คณะอนุญาโตตุลาการอาจมีคำสั่งให้ยุติกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการนั้น หากคู่พิพาทร้องขอ คณะอนุญาโตตุลาการอาจทำคำชี้ขาดตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นก็ได้ คำชี้ขาดดังกล่าวไม่จำเป็นต้องระบุเหตุผล

การตีความคำชี้ขาด

ข้อ ๕๐ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สำเนาคำชี้ขาดไปถึง เมื่อเกิดความสงสัยตามควรเกี่ยวกับข้อความในคำชี้ขาด คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้คณะอนุญาโตตุลาการตีความหรืออธิบายความนั้นได้ คำตีความหรืออธิบายความนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของคำชี้ขาด

การแก้ไขคำชี้ขาด

ข้อ ๕๑ ถ้าในคำชี้ขาดส่วนใดมีข้อผิดพลาดหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อย เมื่อคณะอนุญาโตตุลาการเห็นสมควรภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันมีคำชี้ขาด หรือเมื่อคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สำเนาคำชี้ขาดไปถึง แล้วแต่กรณี คณะอนุญาโตตุลาการอาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ และให้ถือว่าความที่ได้แก้ไขนั้นเป็นส่วนหนึ่งของคำชี้ขาด

การทำคำชี้ขาดเพิ่มเติม

ข้อ ๕๒ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สำเนาคำชี้ขาดไปถึง เมื่อคู่พิพาทฝ่ายใดเห็นว่ามิได้ชี้ขาดในข้อประเด็นสาระสำคัญใด ก็อาจร้องขอให้คณะอนุญาโตตุลาการทำคำชี้ขาดเพิ่มเติมในประเด็นข้อนั้นได้

ในกรณีที่คณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่า ข้อประเด็นนั้นเป็นข้อสาระสำคัญและยังมีได้ชี้ขาดไว้ ก็ให้ทำการชี้ขาดในประเด็นนั้นให้เสร็จสิ้นภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่คู่พิพาทฝ่ายนั้นได้ยื่นคำร้องขอ

ข้อ ๕๓ ให้นำข้อ ๔๗ ถึงข้อ ๔๙ มาใช้บังคับแก่การแก้ไข การตีความ การอธิบายความ หรือการทำคำชี้ขาดเพิ่มเติม โดยอนุโลม

ข้อ ๕๔ ให้คู่พิพาทรับเอกสารในสำนวนคืนภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำชี้ขาด หากไม่มารับคืนภายในเวลาดังกล่าว สถาบันอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราที่สถาบันประกาศกำหนด ทั้งนี้ ไม่ตัดอำนาจสถาบันในการทำลายเอกสารนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่มีการทำคำตีความ คำแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือคำชี้ขาดเพิ่มเติมให้อนุญาโตตุลาการส่งมอบสำนวนทั้งหมดให้แก่สถาบันเมื่อทำคำตีความ คำแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือคำชี้ขาดเพิ่มเติม แล้วแต่กรณีเสร็จสิ้นแล้ว

หมวด ๖

ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และค่าปύวการ

ข้อ ๕๕ ให้คู่พิพาทวางเงินค่าปύวการอนุญาโตตุลาการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามที่สถาบันกำหนด หากคู่พิพาทมิได้วางเงินให้ครบถ้วน สถาบันอาจมีคำสั่งไม่รับคำเสนอข้อพิพาท คำคัดค้านหรือข้อเรียกร้องแย้ง หรือมีคำสั่งอื่นใดตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๕๖ ค่าปύวการอนุญาโตตุลาการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ให้เป็นไปตามอัตราที่สถาบันประกาศกำหนด

ข้อ ๕๗ ให้อนุญาโตตุลาการกำหนดไว้ในคำชี้ขาดเรื่องค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาโตตุลาการ ตลอดจนค่าปύวการอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๕๘ ก่อนที่จะมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการไม่ว่าในขั้นตอนใด หากเห็นสมควร สถาบันอาจเรียกให้คู่พิพาทวางเงินประกันค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียม และค่าปύวการได้ คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งอาจวางเงินประกันทั้งหมดหากคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งมิได้วางเงินประกันตามกำหนด

ถ้าคู่พิพาทไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนซึ่งเงินประกันค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียม หรือค่าป่วยการแล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาตามที่สถาบันกำหนด สถาบันอาจแจ้งให้คณะอนุญาโตตุลาการมีคำสั่งงดการดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากสถาบันไม่ได้รับชำระเงินประกันค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมหรือค่าป่วยการครบถ้วนเมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่แจ้งงดการดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ สถาบันอาจถือว่าได้มีการถอนข้อพิพาทและมีคำสั่งจำหน่ายข้อพิพาทออกจากสารบบความก็ได้

ในกรณีที่มีการชำระเงินประกันข้างต้นครบถ้วนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งเสนอข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องแย้ง สถาบันอาจถือว่ามีการถอนข้อพิพาทเฉพาะในส่วนที่ชำระเงินประกันไม่ครบถ้วนและมีคำสั่งให้จำหน่ายข้อพิพาทเฉพาะส่วนดังกล่าวออกจากสารบบความ ในกรณีนี้ ให้สถาบันแจ้งให้คณะอนุญาโตตุลาการดำเนินกระบวนการต่อไปเฉพาะส่วนที่คงเหลือ

หมวด ๗

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๙ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ข้อสัญญาหรือสัญญาอนุญาโตตุลาการ หรือการอ้างอิงใด ๆ ที่กำหนด ให้ใช้ข้อบังคับกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการกับข้อพิพาทใด ให้ถือว่าข้อสัญญาหรือสัญญาอนุญาโตตุลาการ หรือการอ้างอิงนั้น กำหนดให้ใช้ข้อบังคับอนุญาโตตุลาการนี้

ข้อ ๖๐ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น กระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการที่ได้เริ่มต้นก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ ให้ดำเนินกระบวนการต่อไปตามข้อบังคับที่มีผลในขณะที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาท โดยให้ข้อบังคับนี้มีผลเมื่อครบกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

อธิคม อินทุภูติ

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม